

Udvalget vedr. Lokal Radio og TV

Kulturministeriet
Maj 2001

Udvalget

Udvalget vedr. Lokal Radio og TV nedsattes i henhold til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed af kulturministeren for en 4-årig periode. Det udvalg, der var virksomt i år 2000, blev nedsat pr. 1. april 1998 og bestod af:

Landsdommer H.H. Brydensholt (formand)

Redaktionschef Thomas Petersen
Journalist Tove Hygum
Centerleder Knud Erik Skouby
Kandidatstipendiat Hanne Kirk Deichmann

Afdelingsingeniør i Telestyrelsen, Jarl Risum, har deltaget i udvalgets møder som tilforordnet.

Udvalgets sekretariat er varetaget af Kulturministeriets radio/tv-kontor.

I tilskudssager varetoges sekretariatsfunktionen af Kulturministeriets Tilskudssekretariat.

Udvalget har i 2000 afholdt 12 møder.

Med udgangen af 2000 er Udvalget afløst af Radio- og tv-nævnet. Det er således Udvalgets sidste årsberetning.

Årsberetning 2000

Indholdsfortegnelse

1. Udvalgets virksomhed

Tilskudspolitik
Kriterier for tilskud
Hjemmel til at træffe en mere bebyrdende afgørelse
Nedlæggelse af Udvalget vedr. Lokal Radio og TV
Indkomne sager

2. Udvalgets sagsområde

3. Udvalgets afgørelser i 2000

Afslag på ansøgning om programtilladelse
Inddragelse af tilladelse
Selvstændig programvirksomhed
Tilladelser til networking
Klager til Folketingets Ombudsmand
Fællesnævn

Øvrige sager
Principielle afgørelser

4. Fordeling af tilskud til de lokale radio- og tv-stationer

Puljen til ikke-kommercielle radio- og tv-stationer
Uddannelsestilskud

Årsberetning 2000

Udvalget vedr. Lokal Radio og TV

1. Udvalgets virksomhed

Tilskudspolitik

I henhold til den mediepolitiske aftale af 10. maj 1996 er der fra 1997 årligt afsat 50 mio. kr. på finansloven til ikke-kommercielle lokal radio- og tv-stationer. I midten af 1999 blev tilskudsordningen væsentligt ændret på baggrund af en tillægsaftale til medieaftalen. Hensigten var, at størstedelen af bevillingen skulle fordeles som programtilskud efter en konkret vurdering af ansøgningerne. Samtidig skulle stationerne kunne oppebære et basistilskud beregnet efter et antal sendte timer, uden krav om egenproduktion. Ændringerne fremgik af en ny bekendtgørelse fra marts 1999 udarbejdet i Kulturministeriet efter høring af organisationerne på lokal radio- og tv-området.

De nye tilskudsregler medførte store ændringer for stationerne. Først og fremmest i form af en stor usikkerhed om de økonomiske vilkår, men også ansøgningsform og vilkår skabte usikkerhed. For at kunne bedømme ansøgningerne om programtilskud krævede Udvalget gode og præcise beskrivelser af intentionerne med de ansøgte programmer og indholdet af programmerne. Dette var også nødvendigt af hensyn til Udvalgets og de lokale nævns mulighed for efterfølgende at afgøre, om de programmer, der var givet tilskud til, var udsendt.

I 2000 udsendte Udvalget en ny, detaljeret vejledning til de ikke-kommercielle stationer og de lokale nævn om ansøgning, regnskab og revision. De lokale nævn blev særligt anmodet om i højere grad at indsende begrundede indstillinger af nævnsområdets ansøgninger om program- og uddannelsestilskud.

I vejledningen fastsatte Udvalget nye ansøgningsfrister for stationerne, da fristerne i 1999 særligt var fastsat af hensyn til den ændrede tilskudsmodel, der indførtes midt i året. De nye ansøgningsfrister for 2000 afstedkom en del reaktioner fra organisationer på lokal radio- og tv-området.

Kriterier for tilskud

Ved fordelingen af programtilskud i 2000 har Udvalget lagt vægt på, at ansøgningerne indeholdt den fornødne detailbeskrivelse, herunder også budgetoplysninger, vedrørende de programmer, der blev søgt om tilskud til. Udvalget har herefter foretaget en kvalitativ helhedsvurdering af de ansøgte programmer. Udvalgets arbejde med bevilling af tilskud har indebåret vanskelige skøn, da det samlede ansøgte beløb langt har oversteget bevillingen.

Det har været Udvalgets politik at lægge stor vægt på de lokale nævns indstillinger, men Udvalget har selvstændigt vurderet hver enkelt ansøgning.

Hjemmel til at træffe en mere bebyrdende afgørelse

På foranledning af Udvalget, blev der ved den seneste revision af radio- og fjernsynsloven indsat en bestemmelse, der på baggrund af en afgørelse fra Folketingets Ombudsmand præciserer, at Udvalget har hjemmel til at omgøre en afgørelse truffet af det lokale nævn til skade for tilladelseshaver.

Folketinget vedtog i december 2000 en ny lov om radio- og fjernsynsvirksomhed med ikrafttræden den 1. januar 2001, hvor bestemmelsen er indsat. Det fremgår herefter af § 33 d, stk. 1, i lovbekendtgørelse nr. 203 af 22. marts 2001, at Radio- og tv-nævnet på eget initiativ kan tage en sag op til behandling. Nævnet kan i den forbindelse i særlige tilfælde selv træffe afgørelse i sager. Såfremt der er tale om en sag, som tidligere har været behandlet af

et lokalt nævn, kan nævnet i påkommende tilfælde træffe afgørelser, der er mere bebyrdende i forhold til tilladelsens indehaver end den afgørelse, som det lokale nævn måtte have truffet i sagen.

Da Folketingets Ombudsmand - på baggrund af en konkret klagesag - udtalte, at Udvalget vedr. Lokal Radio og TV ikke havde haft en tilstrækkelig klar hjemmel til at omgøre et lokalt nævns afgørelse til ugunst for tilladelseshaveren, rettede Udvalget henvendelse til Kulturministeriet med en anmodning om, at ministeriet ved en kommende revision af radio- og fjernsynsloven søgte en klar hjemmel for Udvalgets fortolkning af loven. Det er vigtigt, at Udvalget kan fastsætte en passende sanktion for lovovertrædelser uden at være absolut bundet af de lokale nævns afgørelser. Sådan havde Udvalget hidtil fortolket lovgrundlaget, idet der ellers ikke var megen mening i, at Udvalget med henblik på at sikre en vis ensartet praksis havde hjemmel til undtagelsesvis på eget initiativ at træffe afgørelser i sager, der allerede var afgjort i et lokalt nævn.

Den konkrete sag omtales under Ombudsmandssager.

Nedlæggelse af Udvalget vedr. Lokal Radio og TV

År 2000 blev det sidste virkeår for Udvalget vedr. Lokal Radio og TV. Som følge af lovebekendtgørelse nr. 203 af 22. marts 2001, der trådte i kraft den 1. januar 2001, blev Udvalget nedlagt og dets opgaver overført til et nyt Radio- og tv-nævn.

I henhold til lovens § 33 a nedsatte kulturministeren pr. 1. januar 2001 Radio- og tv-nævnet til varetagelse af en række opgaver på radio- og tv-området, heriblandt opgaver på lokalradio- og tv-området.

Indkomne sager

I 2000 var det de lokale radiostationer, ikke tv-stationerne, der gav anledning til de fleste sager.

Sagerne er ofte komplekse. Flere klager over et nævns afgørelse om afslag på ansøgning om programtilladelse eller om inddragelse af en tilladelse indeholder flere klagepunkter, herunder nævnsmedlemmers påståede inhabilitet, nævnets procedurer for behandling af

sager etc.

Udvalgets sekretariat modtog igen i 2000 en mængde forespørgsler fra de lokale nævns sekretariater. Sekretariatet giver gerne en generel rådgivning, men sekretariatet kan af hensyn til Udvalgets funktion som ankeinstans ikke tage stilling i konkrete sager.

2. Udvalgets sagsområde

Udvalgets sagsområde har været således:

- Udvalget træffer i henhold til radio- og fjernsynsloven den endelige administrative afgørelse i klagesager om lokale nævns afslag på ansøgning om tilladelse til lokal programvirksomhed. Udvalget træffer endvidere selv afgørelse i sager om tilladelseshaveres overholdelse af lovens krav om selvstændig udøvelse af programvirksomheden og i sager som omfatter flere lokale områder eller vedrører lokale radio- og fjernsynsforetagender, som undtagelsesvis udøver programvirksomhed på et andet grundlag end en tilladelse til lokal radio- eller fjernsynsvirksomhed.
- Udvalget træffer afgørelse i sager om nedsættelse af fællesnævn, som omfatter kommuner med tilsammen mere end 300.000 indbyggere.
- Udvalget træffer afgørelse i sager om networking-programmer.
- Udvalget yder tilskud til ikke-kommercielle lokale radio- og tv-stationer efter reglerne i bekendtgørelse om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed. Udvalget administrerer desuden en 4-årig forsøgspulje, hvorfra der ydes tilskud til henholdsvis lokale tilladelseshavere samt medieværksteders forsøg med medieskoler.
- Udvalget kan i henhold til bekendtgørelsen træffe afgørelse om at kræve tilskud helt eller delvist tilbagebetalt i tilfælde

af, at tilskuddet er givet på forkert grundlag eller ikke er anvendt til det bevilgede formål, typisk produktion og udsendelse af bestemte programmer.

- Udvalget træffer efter forhandling med Telestyrelsen afgørelse om fordeling af sendestationer på lokale områder under hensyn til de frekvensmæssige muligheder.
- Udvalget har efter loven mulighed for på eget initiativ at tage en sag op til behandling, uanset at sagen efter de almindelige regler hører under de lokale nævns kompetence.
- Udvalget rådgiver kulturministeren om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.

Eftersom Udvalget er tillagt den endelige administrative afgørelse i de konkrete sager, er kulturministeren afskåret fra at gå ind i sagerne. Såfremt der er politisk interesse om en sag, kan ministeren udelukkende orientere om den afgørelse, Udvalget har truffet. Udvalgets afgørelser skal dog naturligvis være i overensstemmelse med lovens bestemmelser, og der skal ved fortolkning efter almindelig juridisk metode lægges vægt på de ved lovens tilbliven tilkendegivne intentioner.

Udvalgets arbejde falder under Folketingets Ombudsmands kompetence, og flere afgørelser har da også været indbragt for Ombudsmanden.

Kulturministeriets Tilskudssekretariat varetager sekretariatsfunktionen for Udvalget i tilskudssager. Kulturministeriets radio/tv-kontor varetager sekretariatsfunktionen i alle øvrige sager.

3. Udvalgets afgørelser i 2000

Udvalget har i 2000 behandlet 4 klager over afslag på ansøgning om tilladelse til lokal programvirksomhed. Udvalget har endvidere behandlet 6 klager over en endelig inddragelse af programtilladelse.

Udvalget har behandlet en sag om selvstændig udøvelse af programvirksomhed.

Udvalget gav af saglige grunde afslag på anmodning på udmeldelse af lokal-tv-frekvens til Frederiksværk.

Udvalget behandlede en sag om vilkår for en programtilladelse.

Udvalget gav også en dispensation for størrelsen af et fællesnavn for maksimumgrænsen på 300.000 indbyggere.

Desuden afgav Udvalget en udtalelse om et lokalnævns fordeling af sendetid, en udtalelse om pluskanaler til allerede eksisterende radioer og som et nyt område i 2000 afgav Udvalget en udtalelse om udsendelsestidspunkt for voldsfilm.

Udover den almindelige behandling af ansøgninger om basis- og programtilskud fra puljen til ikke-kommercielle lokale stationer og tilskud fra forsøgspuljerne, har Udvalget behandlet en række klager over afslag på støtte.

Afslag på ansøgning om programtilladelse

Et afslag fra et lokalt radionavn på en ansøgning om tilladelse til lokal radiovirksomhed skyldes typisk, at hele sendefloden er

besat med andre radioer, som giver et alsidigt udbud af programmer i området. Afslagene er således udtryk for, at efterspørgslen på sendemuligheder i det lokale område er større end, hvad der er mulighed for at imødekomme. De samme forhold kan gøre sig gældende for lokal tv-stationer i større byområder.

Udvalget har i 2000 truffet afgørelse i klager over afslag på ansøgning om programtilladelse vedrørende: Foreningen for Alternativ Radio (Herning), Lokalradioforeningen FM 106 (Hinnerup), Lokal-TV i Viborg og Lokal-TV i Skive. Udvalget gav klager medhold i sagerne om Lokal-TV Viborg og Foreningen for Alternativ Radio i Herning.

Klagen fra Lokal-TV i Skive blev afvist, fordi klagefristen var overskredet. Sagen om Alternativ Radio og Lokal-TV i Viborg omtales i afsnittet om principielle afgørelser.

Inddragelse af tilladelse

De inddragelsessager, der ender som klagesager hos Udvalget, er sager, hvor tilladelseshaveren efter det lokale nævns opfattelse har overtrådt loven, regler udstedt i henhold til loven eller vilkår for tilladelsen.

Udvalget traf afgørelse i sager vedrørende klager fra: Radio Al Maarifah (Karlebo), TV 2000 (København) og 4 radioforeninger fra Næstved.

Udvalget stadfæstede nævnets afgørelse i sagen om Radio Al Maarifah. Klager endte med at få medhold i de øvrige sager, som vil blive omtalt i afsnittet under principielle afgørelser.

Selvstændig programvirksomhed

Udvalget tager jævnlige stilling til spørgsmål om udøvelse af selvstændig programvirksomhed.

Loven kræver, at de lokale radio- og tv-stationer arbejder selvstændigt og lokalt. På den anden side er der ikke noget i vejen for, at den programansvarlige for den enkelte station sammen med andre lokale stationer foretager fælles indkøb af programmer. Be-

slutningen om at anvende de indkøbte programmer skal blot altid alene træffes af den lokale programansvarlige. Det er ikke nok, at virksomheden er tilrettelagt således, at den programansvarlige formelt har ret til at bestemme om et bestemt program skal sendes eller ej. Der skal også reelt være tale om et valg. Radio- eller tv-stationen skal altså råde over tekniske og menneskelige ressourcer, der gør det praktisk muligt at udsende andre programmer end dem, der bliver tilbudt af en producent.

Det er typisk i forbindelse med selskabskonstruktioner og heraf følgende samarbejdsaftaler med produktionsselskaber, at spørgsmålet om selvstændig programvirksomhed rejser sig. Der skal være en reel adskillelse mellem stationen og det pågældende produktionsselskab. Hvis en station indgår en aftale med et produktionsselskab og udfra denne aftale ikke kan indgå aftaler med andre uafhængige produktionsselskaber, er det klart, at der ikke er tale om selvstændig programvirksomhed. Tilladelseshaveren skal have en reel mulighed for at producere et alternativ til det, som et produktionsselskab kan levere.

I sager om inddragelse af programtilladelse for lokalradioer i Næstved, blev spørgsmålet om selvstændig programvirksomhed behandlet. Desuden rejste nævnet i Esbjerg en sag om selvstændig programvirksomhed. Sagerne vil blive omtalt under afsnittet principielle afgørelser.

Tilladelser til networking

Siden den 1. januar 1997 har de lokale nævn haft mulighed for at udstede en såkaldt networking-tilladelse på lokal-tv-området. Den der opnår en tilladelse til networking får rådighed over hele frekvensen med undtagelse af de såkaldte vinduer, som i henhold til radio- og fjernsynsloven skal afsættes til ikke-kommercielle tv-stationer.

I medfør af tilløgsaftalen af 3. marts 1999 til medieaftalen af 10. maj 1996 orienterede Udvalget de lokale nævn om, at ledige lokal-tv-frekvenser skulle afleveres til brug for udsendelse af DR2, der herved kunne nå ud til flere seere.

Ifølge aftalen kunne der inden 3. september 1999 søges om networking-tilladelse på de ledige lokal-tv-frekvenser. De lokale nævn skulle på sædvanlig vis vurdere om eventuelle ansøgere om networking-tilladelse opfyldte kravene til at få en tilladelse. Der skulle udstedes en networking-tilladelse, såfremt ansøgeren opfyldte betingelserne. Eventuelt afslag kunne påklages til Udvalget.

Hvis en ansøgning om networking-tilladelse ikke kunne imødekommes, blev den relevante frekvens stillet til rådighed for DR dagligt i tidsrummet kl. 15.00-01.00. Hvis programansøgningen blev imødekommet, skulle den nye networking-stations programvirksomhed være påbegyndt senest ½ år efter udstedelsen af programtilladelsen. I modsat fald bortfaldt tilladelsen automatisk og blev stillet til rådighed for DR. På de frekvenser, som stilles til rådighed for DR, kan der uden for tidsrummet kl. 15.00-01.00 udstedes tilladelse til lokal-tv. Tilladelse kan gives til såvel kommercielle som ikke-kommercielle stationer - dog ikke til networking-stationer.

I 2000 udmeldte Udvalget, efter forudgående behandling i de lokale nævn, frekvenser til brug for networking i Sønderborg, Thisted, Struer, Brande og Viborg.

Tilladelseshaver i Viborg frafaldt efterfølgende ansøgning om programtilladelse, hvorpå frekvensen blev stillet til rådighed for DR med henblik på udsendelse af DR 2.

Udvalget modtog også en fornyet ansøgning om tildeling af frekvensen i Frederiksværk til lokal-tv. Udvalget kunne ikke imødekomme ansøgningen, der først kom på et tidspunkt, hvor frekvensen i Frederiksværk allerede var stillet til rådighed for DR.

Klager til Folketingets Ombudsmand

Udvalget behandlede 2 Ombudsmandssager:

Radio Oasen

Udvalget behandlede en henvendelse fra Folketingets Ombudsmand som vedrørte en klagesag fra den nazistisk orienterede Radio Oasen i Greve. Radioen havde fået afslag om en ansøgning om basistilskud

med den begrundelse, at ansøgningsfristen ikke var overholdt. Klageren oplyste, at man ikke var direkte orienteret om ansøgningsfristen, og at man ikke havde været opmærksom på en ændret ansøgningsfrist, selv om den var annonceret i dagspressen.

Udvalget indhentede udtalelse fra det lokale nævn, og kunne herefter konstatere, at Radio Oasen ikke var blevet orienteret om fristen af det lokale nævn, som det ellers havde været almindeligt andre steder. Ud fra en lighedsgrundsætning besluttede Udvalget at se bort fra overskridelsen af ansøgningsfristen, og Radio Oasen fik det basistilskud, som stationen herefter opfyldte betingelserne for at få.

Radio Upstairs

Som følge af ombudsmandens afgørelse i en sag fra 1999 om Radio Upstairs, hvor Ombudsmanden fandt, at Udvalget ikke havde en tilstrækkelig klar hjemmel til at omgøre et lokalt nævns afgørelse til ugunst for tilladelseshaveren, traf Udvalget en ny afgørelse, der svarede til den mildere sanktion, det lokale nævn havde truffet.

Sagen drejede sig om en lokalradio, der efter såvel det lokale nævns som Udvalgets overbevisning havde sendt ulovlige reklamer for spiritus og hvis vedtægtsmæssige konstruktion ikke levede op til reglerne i radio- og fjernsynsloven. Det lokale nævn havde inddraget lokalradioens programtilladelse fra et tidspunkt, hvor lokalradioen alligevel ville standse sine aktiviteter i området og begynde at sende fra et andet lokalnævns område. Udvalget tog af egen drift sagen op og afgjorde, at programtilladelsen skulle inddrages 14 dage før lokalradioen standsede sine aktiviteter i området.

Sagen gav som tidligere omtalt anledning til, at der ved en lovrevision blev indsat en klar hjemmel for Udvalget til at omgøre til skade for tilladelseshaver, således som Udvalget også på det tidligere eksisterende lovgrundlag havde ment sig berettiget til.

Fælles nævn

I henhold til den gældende radio- og fjernsynslov kan de involve-

rede kommunalbestyrelser uden særlig tilladelse etablere fælles navn, så længe det samlede antal indbyggere ikke overstiger 300.000. Udvalget skal derimod godkende fælles navn med et større indbyggergrundlag.

Udvalget lægger ved godkendelser af fælles navn vægt på, om de pågældende kommuner i forvejen har en sådan indbyrdes relation, at befolkningen har en naturlig interesse i at følge med i, hvad der foregår de andre steder. Der vil normalt være tale om en central by med opland, og der vil typisk i forvejen være en række fælles aktiviteter. Det vil ikke være tilstrækkeligt, at den store kommune har en interesse i at styrke sin egen handelsstand gennem at opbygge en slagkraftig lokalradio med deraf følgende reklamemuligheder.

Udvalget gav i 2000 én dispensation for grænsen på 300.000 indbyggere i forbindelse med nedsættelse af et større fælles navn, hvor Hirtshals, Hjørring og Sindal kommuner ønskede at blive optaget i det nordjyske tv-fællesnavn.

Der blev i Udvalgets godkendelse lagt vægt på, at kommunerne ønskede et bedre økonomisk fundament under deres nuværende station, samt at udnytte den fælles kulturelle baggrund og et allerede eksisterende samarbejde inden for f.eks. uddannelsesområdet og forretningsforhold.

Øvrige sager

Vilkår for programtilladelse

Udvalget behandlede en forespørgsel om, hvilke vilkår et lokalnavn må have lov til at knytte til en programtilladelse. Den konkrete sag handlede om, at lokalnævnet for Radio og TV i Aabybro Kommune stillede et krav om, at bynavnet skulle indgå i kaldenavnet på en station.

Udvalget udtalte, at man ikke var bekendt med, at andre navne har stillet et tilsvarende krav om, at et bynavn skal indgå i stationens kaldenavn. Derimod er det klart, at en station uden vanskeligheder skal kunne identificeres, og at man derfor bør undgå et navn, der er let forveksleligt med et i området allerede anvendt

kaldenavn. Udvalget fandt dog ikke en sådan lighed mellem Nordjyllands Radio og Nordjyllands FM, at et ændret kaldenavn kunne stilles som betingelse for programtilladelse til en ansøger, der i øvrigt opfylder betingelserne.

Plus-kanaler

Udvalget modtog desuden en forespørgsel om oprettelse af en såkaldt plus-kanal. Udvalget svarede, at der findes kommercielle lokale radiostationer, der har en pluskanal, som typisk retter sig mod en ældre lytterskare. I disse tilfælde er der ikke tale om, at stationerne har fået en ny programtilladelse til pluskanalen, da dette ville være i strid med bekendtgørelsens § 6, stk. 2 og 3 om at "samme person ikke kan være medlem af bestyrelsen for mere end én lokal radio" og "samme person kan ikke være programansvarlig eller på anden måde deltage i den overordnede ledelse af programvirksomheden på mere end én lokal radio".

Der er derimod tale om stationer, som typisk har søgt om en ekstra frekvens, således at det er muligt at køre en to-kanalsstrategi for at imødekomme forskellige lytterbehov.

Indiavision

Udvalget modtog en klage over afslag på programtilskud fra den københavnske tv-station Indiavision. Udvalget afviste klagen, hvorefter klager lagde sag an mod Udvalget. Klagers påstand var, at Udvalgets kriterier for behandling af klagers ansøgning var usaglige, samt at andre lignende ansøgninger modtog programtilskud. Sagen verserer stadig.

Radio Ratatosk og Radio Pingvin

Udvalget besluttede at skride til politianmeldelse af den ansvarlige bag de to radioer, hvis sendetilladelse er inddraget. Udvalget foretog en regnskabsanalyse af stationernes regnskaber fra 1997 og 1998 og mente på baggrund heraf, at der var tale om misbrug af tilskud. Sagen undersøges stadig.

Stikprøvekontrol af fremmedsprogede programmer

I henhold til § 32, stk. 1, i bekendtgørelse om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed gennemfører de lokale nævn som led i nævnenes tilsynsforpligtigelse stikprøvekontrol af de udsendelser, der er

ydet programtilskud til.

Udvalget har dog erfaret, at de lokale nævn generelt ikke har ressourcer til at få oversat de fremmedsprogede programmer, der er ydet programtilskud til. Det er Udvalgets opfattelse, at de lokale nævn som led i deres stikprøvekontrol skal kunne afkræve de fremmedsprogede stationer en erklæring, hvori de på dansk nærmere beskriver indholdet af det udsendte program. Efter de gældende regler har de lokale nævn ikke hjemmel til at stille dette krav til tilladelseshaver.

På den baggrund rettede Udvalget henvendelse til Kulturministeriet med anmodning om at overveje muligheden af at tilvejebringe sådan en hjemmel ved en kommende ændring af bekendtgørelse om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.

Principielle afgørelser

Udvalget traf i 2000 en række principielle afgørelser:

Selvstændig programvirksomhed

Udvalget anmodede det lokale nævn i Esbjerg om en vurdering af om lokal-tv-stationerne i området levede op til reglerne om selvstændig programvirksomhed. Baggrunden for anmodningen var en henvendelse fra Fællesnævnet i Esbjerg, der havde stillet en række spørgsmål omkring stationernes fællesaftale om produktionsforhold.

Det lokale nævn meddelte, at der var indgået et så forpligtende samarbejde mellem lokal-tv-stationerne i Esbjerg, at den enkelte station havde mistet sin suveræne selvbestemmelse, og at der efter nævnets vurdering ikke var tale om selvstændig programvirksomhed.

Derfor anmodede Udvalget det lokale nævn om at tage sagen op til afgørelse, ligesom man indstillede udbetalingen af tilskud indtil videre. På foranledning af sagen har stationerne indgået en ny og ikke-bindende samarbejdsaftale, og det er nævnets vurdering, at foreningerne nu opfylder lovens krav om selvstændig programvirksomhed.

Udvalget genoptog herefter udbetaling af tilskud til stationerne.

Selvstændig programvirksomhed og partshøringsforpligtelse

På foranledning af Kulturministeriets Tilskudssekretariat blev lokalradioerne i Næstved afkrævet en række oplysninger. På baggrund af de indsendte oplysninger besluttede lokalradionævnet at inddrage 4 programtilladelser, da man tolkede de modtagne oplysninger således, at kravet om selvstændig programvirksomhed var overtrådt.

De fire stationer klagede over afgørelsen til Udvalget. To kommercielle lokalradioer, Foreningen Folkeradioen og Radio Holmegaard, oplyste, at man ikke var blevet hørt forud for inddragelsen. Foreningen Lokal Radio Næstved og Foreningen Natradio Næstved oplyste i deres klage, at de administrative opgaver, som i henhold til meddelt prokura var blevet varetaget af direktøren for det produktionsselskab, hvorfra radioerne lejer udstyr, i mellemtiden var blevet ført tilbage til radioernes bestyrelser.

Udvalget udtalte, at der altid bør foretages partshøring forud for en så indgribende foranstaltning som inddragelse af programtilladelse. Hvad angår overtrædelsen af bestemmelsen om selvstændig programvirksomhed, fandt Udvalget det tvivlsomt om de ustedte prokuraer var i overensstemmelse med loven. Men da prokuraerne i mellemtiden var blevet trukket tilbage, fandt man ikke grundlag for at forfølge spørgsmålet yderligere.

Til gengæld blev de fire tilladelseshavere pålagt at foretage de nødvendige organisatoriske ændringer, så det reelt var muligt at udøve programvirksomhed uafhængig af produktionsselskabet.

På baggrund af de derefter indsendte redegørelser fra lokalradioerne og et efterfølgende møde mellem Udvalget og repræsentanter fra radioforeningerne, kunne Udvalget tiltræde at foreningerne faktisk levede op til lovens krav om selvstændig programvirksomhed.

Lokal produktion i "vinduer"

Udvalget behandlede en sag vedrørende Aalborg Kristne TV, om hvorvidt lokale nævn lovligt kan fastsætte et vilkår om, at programmer der sendes i såkaldte "vinduer", som udgangspunkt skal være lokalt

produceret. Det var Udvalgets vurdering, at de lokale nævn lovligt kan fastsætte sådanne vilkår.

Men en fastsat procentsats for lokal produktion skal give de ikke-kommercielle stationer en reel mulighed for at opretholde programvirksomheden. Under hensyn til seerpotentialiet i det omhandlende fjernsynsområde og den etablerede støtteordning, fandt Udvalget ikke at kunne skride ind overfor, at nævnet stillede krav om, at 80 pct. af programmerne skal være lokalt producerede. Men Udvalget mente, at denne andel skulle omfatte den samlede produktion på ugebasis og ikke det enkelte program. Det betyder, 20 pct. af produktionen i Aalborgområdet kan være produceret uden for nævnsområdet, men dog under den forudsætning, at programmerne har lokal relevans.

Lokalnævn kan stille vilkår til tilladelsen

En afgørelse fra Udvalget slog fast, at de lokale nævn lovligt kan stille visse vilkår til programtilladelsen. Sagen handlede om, at det lokale nævn havde givet Foreningen for Lokal-TV i Viborg afslag på tilladelse til networking, fordi ansøger ikke opfyldte kravene til en række stillede vilkår. Nævnet stiller blandt andet krav om, at programvirksomheden skal udøves fra et studie, der er beliggende i det lokale område.

Udvalget valgte under hensyn til den tidligere omtalte tidsfrist, der var fastsat for udfærdigelsen af nye networking-tilladelser, at pålægge det lokale nævn at udstede den ansøgte tilladelse med specificering af blandt andet dette vilkår, samt en pligt til ansøgeren om at oplyse, hvordan man ville opfylde kravene. Ansøgeren valgte efterfølgende at tilbagekalde sin ansøgning.

Ledig sendetid

Udvalget behandlede en klage fra Foreningen for Alternativ Radio i Herning, som havde fået afslag på tilladelse til lokal radiovirksomhed. Det lokale nævns begrundelse for afslaget var, at det eksisterende antal lokalradioer i området havde en tilstrækkelig alsidig karakter.

Udvalget har tidligere udtalt, at såfremt der findes ledig sende-

tid på en frekvens, bør denne udnyttes. Der kan derfor ikke i en sådan situation stilles krav om, at en ansøger skal tilføre det lokale område noget nyt.

Nævnet blev på den baggrund pålagt at genoptage sagen og foreningen fik efterfølgende tildelt programtilladelse.

Inddragelse af sendetilladelse på forkert hjemmelsgrundlag.

Det Fælles Fjernsynsnævn for Københavnsområdet inddrog med hjemmel i bekendtgørelsens § 3 programtilladelsen for TV 2000, fordi kanalen efter nævnets opfattelse viste pornografiske indslag før kl. 24.00.

Udvalget lagde i sin afgørelse vægt på hjemlen til at give en bestemmelse af det indhold, der findes i bekendtgørelsen om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed § 3, må søges i bemyndigelsesbestemelsen i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed § 51, stk. 3, sammenholdt med direktiv nr. 97/36, EF-tidende 1997 L 202 s. 60. På dette grundlag er det i bekendtgørelsens § 3, stk. 1, påbudt, at der overhovedet ikke må udsendes programmer "som i alvorlig grad kan skade mindreåriges fysiske, psykiske eller moralske udvikling, herunder navnlig programmer, som indeholder pornografi eller uønsket voldt."

§ 3, stk. 2, som denne sag drejede sig om, lyder således:

"Andre programmer, som kan skade mindreåriges fysiske, psykiske eller moralske udvikling, må ikke sendes, medmindre det ved valget af sendetidspunkt eller ved tekniske foranstaltninger sikres, at mindreårige i udsendelsesområdet normalt ikke ser eller hører udsendelserne. Når programmerne udsendes i ukodet form, skal der forud for dem gives en akustisk advarsel, eller de skal under hele deres varighed være markeret med et visuelt symbol."

Som det ses, er der ikke i denne bestemmelse, der hjemler restriktioner med hensyn til udsendelsestidspunktet, nævnt pornografi. Det afgørende kriterium er, om de pågældende programmer antages at kunne skade mindreåriges fysiske, psykiske eller moralske udvikling.

Således som påbuds- og inddragelsesskrivelserne fra det Fælles Fjernsynsnævn var udformet, fremgik det ikke, at nævnet havde foretaget en vurdering af skadeligheden af de i tiden forud for kl. 24 af klageren sendte programmer, men at der alene var lagt vægt på deres seksuelle indhold.

Det af nævnet udøvede skøn fandtes således at være sket på et grundlag af et uhjelmet kriterium, og fællesnævnet måtte henvises til at foretage en ny behandling af sagen ud fra bekendtgørelsens kriterium.

Sagen blev afgjort af Udvalget ved at blive hjemvist til fornyet behandling i det lokale nævn. Sagen var ikke afgjort ved beretningsårets udløb, og blev derfor overtaget af det nye Radio- og tv-nævn.

Sendetidspunkt for voldsfilm

Udvalget behandlede som et nyt område i 2000, en klage over en film med voldeligt indhold, som blev vist kl. 20.00 på TvDanmark 2. Klager mente, at udsendelsen af filmen på dette tidspunkt stred mod de hensyn, der ifølge gældende regler skal tages til børns mentale helse.

Udvalget skal påse, at programmer som kan skade mindreåriges fysiske, psykiske eller moralske udvikling ikke må sendes, medmindre det ved valg af sendetidspunkt eller ved tekniske foranstaltninger sikres, at mindreårige i udsendelsesområdet normalt ikke ser eller hører udsendelserne, jf. § 3 stk. 2 i bekendtgørelse om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.

På baggrund af Medierådet for Børn og Unges vurdering af den pågældende film, udtalte Udvalget, at filmen kunne være skadelig for mindreårige, og TvDanmark 2 erklærede sig herefter enig i, at filmen burde have været bragt på et senere tidspunkt om aftenen. Ved fremtidige placeringer af film ville man have dette for øje. Dette løfte tog Udvalget til efterretning.

4. Fordeling af tilskud til de lokale radio- og tv-stationer

Basistilskud

Ifølge det gældende regelsæt i 2000, som trådte i kraft pr. 1. juli 1999 var en ansøger berettiget til at modtage basistilskud, når følgende betingelser var opfyldt:

1. Ansøgeren var en ikke-kommerciel lokal radio- eller tv-station, eller en kommune, som havde tilladelse til programvirksomhed. Ved ikke-kommercielle stationer forstås stationer, som ikke havde reklameindtægter.
2. Ansøgeren havde på ansøgningstidspunktet haft regelmæssig udsendelsesvirksomhed i seks måneder.

Udvalget kunne i særlige tilfælde efter en konkret vurdering fravige en eller begge betingelser.

Basistilskuddet var fastsat til 100 kr. pr. udsendt time for radiostationer og 1000 kr. pr. udsendt time for tv-stationer. Der kunne til hver radiostation maksimalt ydes tilskud til 15 timer ugentligt og til hver tv-station maksimalt 3 timer ugentligt. Det betød, at en radiostation maksimalt kunne oppebære et basistilskud på 78.000 kr. om året og en tv-station et basistilskud på 156.000 kr. om året.

Programtilskud

Udover basistilskuddet kunne Udvalget vedr. Lokal Radio og TV yde programtilskud til enkeltprogrammer og programrækker, som:

1. indeholdt lokal information og debat
2. imødekom mindretalsgruppers eller mediesvage gruppers behov eller

3. involverede borgerne i produktionen (public access).

Der kunne desuden ydes tilskud til programmer eller projekter, som fremmede den lokale stations kompetenceopbygning eller gav programvirksomheden et kvalitetsløft.

Det var en forudsætning for at modtage programtilskud, at stationen var berettiget til at modtage basistilskud, det vil navnlig sige, at den er ikke-kommerciel

Uddannelsestilskud

Endelig kunne der ydes tilskud til uddannelsesaktiviteter. Både indehavere af programtilladelser og de ikke-kommercielle stationers organisationer samt f.eks. højskoler kunne opnå tilskud til uddannelse af primært frivillige medarbejdere på de lokale radio- og tv-stationer.

Det fremgik af bekendtgørelsen, at ikke-kommercielle stationer kun skulle opfylde nogle få objektive krav for at være berettiget til basistilskud og taksterne for basistilskuddene til henholdsvis radio- og tv-virksomhed fremgik også af bekendtgørelsen. Af den sum, som resterende efter uddeling af basistilskud skulle indtil 5 mio. kr. anvendes til uddannelsesaktiviteter og det resterende beløb til programtilskud.

Fordelingsnøgle mellem lokal radio- og tv-stationer

Udvalget skulle ifølge bekendtgørelsen fastsætte fordelingsnøglen for fordeling af programtilskuddet på henholdsvis radio- og tv-virksomheden. Efter høring af organisationerne valgte Udvalget at bevare fordelingsnøglen, som blev fastsat i 1999, så omkring halvdelen gik til radiovirksomhed og den anden halvdel til tv-virksomhed. Denne fordelingsnøgle tog hensyn til, at der var ca. 2-3 gange så mange tilskudsberettigede radiostationer i forhold til tv-stationer, og at tv-produktion er væsentligt dyrere end radio-produktion.

Der er dog i løbet af 1999 og 2000 sket en stor forøgelse i det antal tv-stationer, som har opnået programtilladelse, og ansøgerkredsen er således udvidet betydeligt.

Ved fordeling af programtilskud for 2001 i efteråret 2000 viste det sig derfor, at der var næsten lige mange radio- og tv-stationer, der søgte om programtilskud. Udvalget besluttede på denne baggrund at foretage høring af stationerne med henblik på eventuelt at ændre fordelingsnøglen inden næste fordeling af programtilskud.

Programtilskud

Ved sin bedømmelse af programansøgningerne anlagde Udvalget - under hensyn til bekendtgørelsens kriterier - en kvalitativ helhedsorienteret vurdering baseret på programansøgningernes indhold og budget, ligesom indstillingerne fra de lokale nævn blev tillagt stor vægt.

Sekretariatet indhentede supplerende oplysninger fra stationerne, hvis man vurderede, at ansøgningerne ikke var uddybende nok. En ansøger, der ikke gav tilstrækkeligt konkrete og præcise oplysninger, herunder budgetoplysninger, ville ikke kunne komme i betragtning. Udvalget måtte i sit endelige valg foretage en streng sortering, da summen af de ansøgte beløb langt oversteg rammen.

Udvalget havde udarbejdet udførlig vejledning om ansøgning om tilskud med beskrivelse af kravene til ansøgningerne. Vejledningen var udsendt til organisationer på området, lokale nævn og de enkelte stationer. Samtidig blev Udvalgets vejledning om bogføring og regnskab, regnskabsinstruks og revisionsinstruks udsendt til de ovennævnte parter.

Puljen til ikke-kommercielle lokale radio- og tv-stationer

Udvalget har i 2000 i alt fordelt 56,8 mio. kr. til lokale ikke-kommercielle radio- og tv-stationer.

Basistilskud

Udvalget bevilgede basistilskud til nye stationer, der blev berettiget til tilskud i løbet af 2000, for i alt 1,0 mio. kr. fordelt på 8 radiostationer og 10 tv-stationer.

Der blev givet tilsagn om basistilskud vedrørende 2001 for i alt 21,1 mio. kr., fordelt på de 157 radiostationer og 89 tv-

stationer, der opfyldte kravene til at modtage basistilskud i 2001.

Programtilskud

Udvalget bevilgede programtilskud til nye stationer, for i alt 2,5 mio. kr. fordelt på 3 radiostationer og 8 tv-stationer.

Udvalget gav tilsagn om programtilskud vedørende 2001 for i alt 27,8 mio. kr. Der blev bevilget tilskud til i alt 82 radiostationer og 79 tv-stationer. Radiostationerne fik i alt tilsagn om 12,4 mio. kr. og tv-stationerne fik tilsagn om 15,4 mio. kr. i 2001.

Uddannelsestilskud

Udvalget bevilgede i alt 4,4 mio. kr. til uddannelsestilskud i 2000. Der blev givet uddannelsestilskud til 18 radiostationer og 29 tv-stationer.